

“Barbárok”-ja, Nagy Lajos “Bérház”, Kosztolányi Dezső “Fürdés” és “Alfa”, Karinthy Frigyes “A cirkusz”, Gelléri Andor Endre “A fűszeresnél”, valamint Tamási Áron “Kivilágított fapiac” című elbeszélései képviselik a “Moderne ungerske berättare” című svédnyelvű magyar novellásgyűjteményben. Az élő idősebb otthoni szépprózairók közül Füst Milán “Két ballada egy édesanyáról”, Déry Tibor “Szerelem”, Kolozsvári Granpierre Emil “Polgári szerelem”, Ottlik Géza “A művész és a halál” című elbeszéléseivel szerepel. A hazai fiatal irőgenerációt Sánta Ferenc “Nácik”, Szakonyi Károly “Ködben a tavon” és Karinthy Ferenc “Oukich Emil születésnapja” című írásai képviselik. Mellettük helyet kapott a kötetben három emigrációban élő Magyar író is: Cs. Szabó László “Koporsók”, Határ Győző “Kutyaharapás” és Lökkös Antal “Romantikus történet” című elbeszéléseikkel.

Annak dacára, hogy az elbeszélések kiválogatásánál a minőség elve volt a fő irányadó, ez a szépirodalmi kötet, mint ezt a legtöbb svéd méltatója is leszögezte, egyúttal egyszerű, hiteles és megrázó képet ad arról a sok szenvedésről is, amelyben a magyar népnek az utóbbi hat évtized során része volt háborúk, forradalmak, ellenforradalmak, gazdasági válságok, idegen elnyomás formájában. A Magyar íróra minden korban az volt a jellemző, hogy szeizmográfnál érzékenyebben és hűbben jelezte a népünket, társadalmunkat leginkább sújtó bajokat és problémákat.

Rendkívüli érdekes feladat megfigyelni, hogy az olyan, Magyarországtól térben távol eső, szokásokban és életmódban messzemenőkig különböző népet, mint a svéd is, mi ragadja meg leginkább ebből a novelláskötetből. A lapokban napvilágot látott ismertetésekből az tűnik ki, hogy a Magyarországról alkotott képükhöz és elképzeléseikhez Móricz Zsigmond tragikus kimenetelű pusztai elbeszélése, a “Barbárok” esett a legközelebb. Rögtön utána a legmaibb, legfrissebb magyar próza kötötte le leginkább a figyelmüket, elsősorban Déry Tibor megrázó elbeszélése, a “Szerelem”, mely az ötvenes évek diktatúrájának atmoszféráját leplezi le kegyetlen élességgel. Déry Tibor neve egyébként is jól ismert Svédországban, nemcsak az idős írónak Kádár börtöneiben való meghurcoltatása miatt, hanem mivel néhány évvel ezelőtt már jelentős sikert ért el egész Skandinávia-szerte “Niki” című könyve.

A svédek azonban legszenvedélyesebben a magyarság mai sorsa érdeklí, s erről a kötet két legfiatalabb hazai szerzője, Szakonyi Károly és Sánta Ferenc tudósít a leghitelesebben. Szakonyi “Ködben a tavon” című drámai írásában egy, a hatalommal visszaélő párttitkárt mutat be egyedülálló őszinteséggel és bátorsággal. A novella végén lelövi a párttitkárt saját végletekig kihasznált s emberségében semmibevert sofőrje. – Sánta Ferenc “Nácik”-ja közvetve, mintegy allegórikusan, félreérthetetlenül tanuskodik a mai magyarországi életéről, elnyomatás fullasztó légköréről, a rendőrállam hétköznapjairól.

A kitünő svéd költő, Johannes Edfelt, azzal a megállapítással zárja a Dagens Nyheter-ben közölt megleghango méltatását, hogy a Modern Magyar elbeszélők című kötet magas színvonalu novellaművészetéről tanuskodik. Egy másik kritikus szerint életerős irodalomról ad hírt, új értékes világot nyit meg ez a könyv a svéd olvasó számára. Thinsz Gézának és Csatlós Jánosnak tehát sikerült áttörnie Svédországban is a Magyar irodalom iránti jóindulatu közöny falát. De ez az eredmény csak arra volt jó számukra, hogy további munkára, további értékes magyarság-szolgálatra buzdítsa őket: máris folyamatban van Stockholmban egy svédnyelvű magyar versantológia összeállítása, mely József Attila, Illyés Gyula, Weöres Sándor, Juhász Ferenc és Nagy László legszebb lírai alkotásait teszi megközelíthetővé a skandináv világ számára.

HIGHLIGHTS FROM THE 20th CENTURY HUNGARIAN PRESS IN THE WEST

The following writings are presented in this column:

- ✚ Vince Sulyok: *Cultural Program*. (Broadcasted by Radio Free Europe on January, 1967).
- ✚ Vince Sulyok: *The Norwegian Pension System*. (Broadcasted by Radio Free Europe on February 7, 1967).
- ✚ Vince Sulyok: *Anne Pedersdatter After 60 Years*. (Broadcasted by Radio Free Europe on February 17, 1967).
- ✚ Vince Sulyok: *Revelation*. (Broadcasted by Radio Free Europe on March 6, 1967).

